

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΤΟ ΥΠΟ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων και έλεγχος αυτών, κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές».

I. ΓΕΝΙΚΑ

α. Με το ν. 3852/2010 («Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης») πραγματοποιήθηκε επαναθεμελίωση της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους σε όλη τη χώρα. Παραλλήλως, η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση ανασυγκροτήθηκε, εκ βάθρων, σε επίπεδο μεγαλύτερων ενοτήτων, ήτοι των Περιφερειών.

β. Στο πλαίσιο μεταβατικής ρύθμισης, οι εκλογές για την ανάδειξη αιρετών οργάνων της Αυτοδιοίκησης, για την περίοδο 2011-2014, θα διεξαχθούν **την εβδόμη Νοεμβρίου 2010**. Για τις επόμενες περιόδους προβλέπεται **πενταετής θητεία** και διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, ταυτοχρόνως, με εκείνες των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

γ. Τα θέματα που αφορούσαν τις εκλογικές δαπάνες των συνδυασμών και των υποψηφίων στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, ο έλεγχός τους, καθώς και ζητήματα σχετικά με την εν γένει προεκλογική προβολή, αντιμετωπίζονταν από το ν. 3202/2003.

Ο ανωτέρω νόμος, κατά το κυρίαρχο ρυθμιστικό του πεδίο, συμπορεύονταν με το αντίστοιχο νομοθετικό πλέγμα για τις βουλευτικές εκλογές (ν. 3023/2002). Εύλογο, επομένως, ήταν να παρακολουθεί τις σύστοιχες ρυθμίσεις των σχετικών θεμάτων της ανωτέρω νομοθεσίας.

δ. Οι προτεινόμενες, δια του εισαγόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίσεις δεν έχουν απλό προσαρμοστικό χαρακτήρα στην επαναθεμελίωση της Αυτοδιοίκησης, που έχει συντελεσθεί με το ν. 3852/2010, ούτε συνιστούν απλές βελτιώσεις της υφιστάμενης, μέχρι σήμερα νομοθεσίας.

ε. Όπως θα αναπτυχθεί, κατωτέρω, **κυρίαρχο στόχο των προτεινόμενων ρυθμίσεων αποτελεί η ουσιαστική αναμόρφωση της διαδικασίας εξέλεξης των εσόδων και των δαπανών των συνδυασμών και των υποψηφίων, με γνώμονα την ουσιαστικοποίησή τους και την υπηρετήση στο μείζονα, δυνατό, βαθμό, των αρχών της διαφάνειας και της νομιμότητας.**

II. ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

α. i. Η χρηματοδότηση των δαπανών συνδυασμών και υποψηφίων προέρχεται από φυσικά πρόσωπα και η διακίνηση των ποσών, που αναφέρονται σε έσοδα και δαπάνες, **για το συνολικό ύψος τούτων γίνεται μέσω τραπεζικών λογαριασμών, κατ' αντίθεση προς την υφιστάμενη ρύθμιση, η οποία αφορούσε μόνο το 80% τούτων, και παρείχε περιθώριο καταστρατηγήσεων για το επαπομένον ποσοστό.**

ii. Παραλλήλως, **καταργείται η αδιαφανής και αναχρονιστική διαδικασία άντλησης εσόδων από τη διάθεση «κουπονιών».**

β. Καθίσταται επιτρεπτή η ανάπτυξη δραστηριοτήτων πολιτικών κομμάτων, υπέρ συνδυασμών και υποψηφίων, προς τους οποίους έχουν, δημόσια εκφράσει την υποστήριξή τους, **υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν συνιστούν άμεση ή έμμεση χρηματοδότησή τους.**

γ. i. Με εξαίρεση, μόνο, για τους επικεφαλές των συνδυασμών και τους άμεσα αιρετούς αντιπεριφερειάρχες, **οριοθετείται ο αριθμός των επιτρεπτών εμφανίσεων των υποψηφίων σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας.**

ii. Τυχόν υπέρβαση των επιτρεπτών ορίων εμφανίσεων ή άλλη άμεση ή έμμεση προβολή, **εφόσον αποδειχθεί, ότι συντελέσθηκε με οικονομικό αντάλλαγμα, για μεν τους υποψηφίους συνεπάγεται έκπτωση από το αιρετό αξίωμα, για δε τους ιδιοκτήτες ή νόμιμους αντιπροσώπους των οικείων φορέων συνιστά ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης, τουλάχιστον, ενός έτους.**

δ.i. **Περιορίζονται οι επιτρεπόμενες εκλογικές δαπάνες των συνδυασμών. Η αναπροσαρμογή των ανωτάτων ορίων εκλογικών δαπανών,**

υπαγορεύθηκε όχι μόνον, από τη δημιουργία των συνενωθέντων δήμων, τα διοικητικά όρια των οποίων μεταβλήθηκαν και από την κατάργηση των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και τη δημιουργία των Περιφερειών ως δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης, με συνακόλουθη μεταβολή των πληθυσμιακών δεδομένων, αλλά, κυρίως, από την ανάγκη περιορισμού του κόστους των δαπανών.

ii. Στις όλες τις περιφέρειες υπάρχει απομείωση του ύψους των συνολικών δαπανών των συνδυασμών, σε σχέση με τις εκλογές του 2006. Επισημαίνεται, ότι στις ελάχιστες περιπτώσεις δήμων, όπου υπάρχουν σχετικές αυξήσεις των ανωτέρω ορίων, δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν, ως ουσιώδεις και οφείλονται στην αύξηση του αριθμού των υποψηφίων που μπορεί να έχει ένας συνδυασμός.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ		
Περιφέρεια	Άθροισμα Δαπανών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (2006)	Πρόταση Συνολικών Δαπανών Συνδυασμού
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	519.000	234.000
Κεντρική Μακεδονία	1.780.500	909.500
Δυτική Μακεδονία	364.500	234.000
Ήπειρος	364.500	231.000
Θεσσαλία	704.000	309.000
Ιόνια Νησιά	319.500	174.000
Δυτική Ελλάδα	697.000	359.500
Στερεά Ελλάδα	619.000	280.500
Αττική	3.825.000	1.323.500
Πελοπόννησος	570.500	244.500
Βόρειο Αιγαίο	247.000	155.000
Νότιο Αιγαίο	5.992.000	215.000
Κρήτη	567.000	291.000
ΣΥΝΟΛΟ	16.569.500	4.960.500

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ		
Δήμος	Άθροισμα Δαπανών Δήμων (2006)	Πρόταση Συνολικών Δαπανών Συνδυασμού
Αθηναίων	684.000	322.500
Θεσσαλονίκης	399.000	253.750
Ηρακλείου	270.000	204.750
Λέσβου	363.000	210.000
Δράμας	84.000	99.000
Παγγαίου	150.000	97.500

Οι συντελεστές υπολογίζονται ως εξής:

Το ποσό βάσης υπολογισμού για τον καθορισμό του ανωτάτου επιτρεπτού ορίου εκλογικών δαπανών, για κάθε υποψήφιο στις εκλογές, παραμένει στα **1000 ευρώ σε επίπεδο εκλογική περιφέρειας Δήμου και Περιφέρειας.**

Ειδικότερα, οι συντελεστές για όλες τις εκλογικές περιφέρειες (δήμων και Περιφερειών) διαμορφώνονται ως εξής:

Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, κατά τις **περιφερειακές** εκλογές, δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των δαπανών για το σύνολο των υποψηφίων, όπως τούτο υπολογίζεται σύμφωνα με τη ρύθμιση της επόμενης περίπτωσης.

Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις **περιφερειακές** εκλογές, στις οποίες συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία ανακηρύσσεται υποψήφιος. Για τον καθορισμό του, πολλαπλασιάζεται το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ επί συντελεστή, ο οποίος εκφράζεται σε μονάδες, ανάλογα με τον πληθυσμό της εκλογικής περιφέρειας, ως εξής:

- i. Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους, ο συντελεστής ορίζεται σε δύομισι (2,5) μονάδες.
- ii. Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους, ο συντελεστής ορίζεται σε τρεις (3) μονάδες.
- iii. Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, ο συντελεστής ορίζεται σε τρεισήμισι (3,5) μονάδες
- iv. Σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό μεγαλύτερο των εκατόν διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων, ο συντελεστής αυξάνεται κατά μισή (0,5) μονάδα, ανά εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους».

Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών, κατά τις **δημοτικές** εκλογές, σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες από μία (1) έως τρεις (3), ισοδυναμεί με το άθροισμα των δαπανών των υποψηφίων.

Σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες από τέσσερις (4) έως δέκα (10) ισοδυναμεί με το άθροισμα των δαπανών των υποψηφίων, προσαυξημένο κατά είκοσι τοις εκατό (20 %).

Σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες από επτά (7) έως έξι (6) ισοδυναμεί με το άθροισμα των δαπανών των υποψηφίων, προσαυξημένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

Σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες άνω των δέκα (10) ισοδυναμεί με το άθροισμα των δαπανών των υποψηφίων, προσαυξημένο κατά εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75 %).

Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις δημοτικές εκλογές, στις οποίες συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία ανακηρύσσεται υποψήφιος. Για τον καθορισμό του, πολλαπλασιάζεται το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ επί συντελεστή, ο οποίος εκφράζεται σε μονάδες, ανάλογα με τον πληθυσμό της εκλογικής περιφέρειας, ως εξής:

- i. σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους ορίζεται σε μιάμιση (1,5) μονάδα.
- ii) σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) κατοίκους ορίζεται σε δύο (2) μονάδες.
- iii) σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζεται σε δύομιση (2,5) μονάδες.
- iv) σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους ορίζεται σε τρεις (3) μονάδες.
- v) σε εκλογικές περιφέρειες με πληθυσμό έως διακόσιους χιλιάδες (200.000) κατοίκους ορίζεται σε τρεισήμισι (3,5) μονάδες.
- vi) σε εκλογικές ενότητες με πληθυσμό άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων, ο συντελεστής αυξάνεται κατά μισή (0.5) μονάδα για κάθε εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους».

ε. Τα ανώτατα όρια των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων περιορίζονται όπου αναπροσαρμόζεται η περιφέρεια εκλογής τους. Στις Περιφέρειες ιδίως Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Νοτίου Αιγαίου, το όριο

των δαπανών μειώνεται στις περιφερειακές ενότητες που είναι μικρότερες των σημερινών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μειώνονται επίσης στους μεγάλους Δήμους με διαμερισματική οργάνωση, όπου ως εκλογική περιφέρεια δεν λειτουργεί το σύνολο του Δήμου, αλλά το σημερινό Δημοτικό Διαμέρισμα.

στ. Καθίσταται **υποχρεωτικός** ο ορισμός διαχειριστή των οικονομικών των συνδυασμών, προκειμένου για τις περιφερειακές εκλογές, καθώς και για τις δημοτικές εκλογές, εφόσον, όμως, διενεργούνται σε δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων κατοίκων.

ζ. Τα βιβλία εσόδων και δαπανών των συνδυασμών και των υποψηφίων θεωρούνται, πλέον, από τον **Δ/ντή της οικείας Δ.Ο.Υ.** για διασφάλιση πλήρους αξιοπιστίας αυτών και όχι από τον Δ/ντή Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας, όπως συνέβαινε μέχρι τώρα.

η. Στις αναλυτικές καταστάσεις εσόδων και δαπανών των συνδυασμών και των υποψηφίων μνημονεύονται, υποχρεωτικά, ως αποδεικτικά στοιχεία τούτων, τα οικεία **τραπεζικά παραστατικά**.

θ. Θεσπίζεται η **υποχρέωση των συνδυασμών** που είναι υποψήφιοι σε περιφέρειες και σε δήμους άνω των 10.000 να **αναρτούν σε κεντρική βάση δεδομένων** που είναι εγκατεστημένη στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης όλα τα έσοδα και τις δαπάνες τους συμπεριλαμβανομένων και των υποψηφίων τους μνημονεύοντας τα αντίστοιχα παραστατικά. Η ανωτέρω βάση δεδομένων θα είναι προσβάσιμη σε κάθε πολίτη. Η μη τήρηση της υποχρέωσης δημοσιοποίησης στην Κεντρική Βάση Δεδομένων του Υπουργείου συνιστά λόγο έκπτωσης για τον επικεφαλής του συνδυασμού και για τους υποψηφίους, εφόσον διαπιστωθεί, ότι, προκειμένου για δημοσιοποιηθείσες δαπάνες, το πραγματικό ύψος τούτων υπερβαίνει, κατά το ένα τρίτο, το ανώτατο, σχετικό, επιτρεπτό όριο

ι. ι. Οι Επιτροπές ελέγχου δαπανών και εκλογικών παραβάσεων ενοποιούνται σε επίπεδο περιφέρειας και συγκροτούν αντίστοιχο ενιαίο δικαιοδοτικό και ελεγκτικό όργανο.

ιι. Προεδρεύει **δικαστικός λειτουργός**, δοθέντος, ότι τούτο είναι επιτρεπτό, κατ' άρθρο 89 παρ. 2 του Συντάγματος, η, δε, συγκρότησή της (μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Προϊστάμενος του

Περιφερειακού Σ.Δ.Ο.Ε., επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εκπρόσωποι της Τ.Ε.Δ.Κ. και της Ε.Ν.Α.Ε., υπό την προϋπόθεση να μην είναι υποψήφιοι) **εγγυάται το αμερόληπτο και ανεπηρέαστο της κρίσεώς της.**

iii. Η συζήτηση, ενώπιον της Επιτροπής, προκειμένου, τόσο για καταγγελίες εκλογικών παραβάσεων, όσο και για την εξέλεξη των δαπανών και των εσόδων των συνδυασμών, γίνεται σε δημόσια συνεδρίαση με την παρουσία των ενδιαφερομένων μερών, οι οποίοι μπορούν να συμπαρίστανται με δικηγόρο.

iv. Οι κυρώσεις επιβάλλονται από την Επιτροπή και είναι εκτελεστές, χωρίς την παρεμβολή οιασδήποτε άλλου οργάνου, κατ' αντίθετη των όσων συνέβαιναν, μέχρι σήμερα, δοθέντος, ότι οι Επιτροπές είχαν γνωμοδοτικό χαρακτήρα και οι κυρώσεις επεβάλοντο από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

v. Κατά της απόφασης της Επιτροπής με την οποία επιβάλλεται έκπτωση, από το αιρετό αξίωμα, επιτρέπεται προσφυγή, ουσίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ια. **Αυξάνονται τα προβλεπόμενα πρόστιμα.** Η επαύξηση των ορίων των επιβαλλόμενων προστίμων υπαγορεύθηκε από την ανάγκη στάθμισης της βαρύτητας της οικείας παράβασης, με γνώμονα, πάντοτε, τον προληπτικό χαρακτήρα της διοικητικής κύρωσης.

ιβ. Συντέμνεται η προεκλογική περίοδος από την τετράμηνη χρονική διάρκεια που ίσχυε, μέχρι σήμερα, σε **δύμηνη**, με γνώμονα την ανταπόκριση στην υφιστάμενη πραγματική κατάσταση. **Λοιποί περιορισμοί που ισχύουν για την προεκλογική περίοδο στις πράξεις των αιρετών α' και β' βαθμού διατηρούνται στο χρονικό διάστημα που ισχύουν σήμερα (4μηνο).**

ιγ. Με την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, ήτοι δύο μήνες (αντί των 30 ημερών που ισχύει) πριν από τη διενέργεια των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων αιρετών οργάνων, αναστέλλεται κάθε διαδικασία πρόσληψης υπαλλήλων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και κάθε υπηρεσιακή μεταβολή τούτων με εξαίρεση τη διαδικασία μετατάξεων, που προβλέπεται στο ν. 3852/2010 («ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»).